

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyp-teza 1. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 8. sz. a. a könyvkereskedésben — Ide intézendők a kiadó hivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Levél a „Gömör-Kishont“ szerkesztőjéhez.

Szerkesztő barátom!

Egy valódi „grand Seigneur“ beléfutott egy „úr“ kardjába. A rohamos idő hirtelen megörli ezen „affairet“ is. Világért se hozom ezen szárandó eseményt „az okokkal“ összeköttetésbe. A „politikaikkal“ már éppen nem. Nemcsak lapod tiltja ezt; de magam részéről annyira utólam a mai politikát, hogy erről „a forumon kívül“ szóllani valóságos rossz izlésnek tartom.

Azt se kutatom: mennyire járult a tragikus kimenetelhez a valóban nemes gróf azon „quasi mániája“, amelylyel „mindig“ erőszakolta a szúrás megengedését: „nehogy valamely vívófél, a ki akarátán kívül szúrta le ellenfelét „ártatlanul mint gyilkos lakoljon“, habár ezen hyperhumánizmus lett fátuma.

Azt se firtatom: miért kellett ellenfelének pártelnökével tárgyalnia, ellentétbe jöven a párbaj megvívása útján a néppárttal?

Arról se disszerálok: helyes uton jár-e számíthat-e sikerre a párbajellenesek nemes ligája? Én azt hiszem, hogy sem a néppárt „az egyház tanításából kiinduló“ kárhóztatásával (uti Casus Henz ducot) sem a párbajellenes liga számbavehető eredményekre nem számíthat.

Szükséges-e „faute de mieux“ a párbaj? Hagyjuk ezt ezuttal. Hogy a nélkül „gentlemanlike“ meg lehet élni — elég Angliára hivatkozunk. De ha elkerülhetlen volna is (ázsiai felfogás); temérdek fattyuhajtásaitól okvetlen meg kell tisztítani: mi módon?

Hogy a nagy Frigyes receptjéhez nyúljunk: „mindenki vihat párbajt; de az egyiknek a fűbe kell harapnia, a másikat agyonlövetem“ ugy hiszem lehetetlen. Bár ez volna a legbiztosabb ut arra, hogy a haszonatlanságokért ne burjánozzék a párbajmánia.

De vannak más módok is. Szakítani kell feltétlenül azon alantós felfogással: „verekedni“ Ur senkivel nem verekszik, legkevésbé „párbajképtelen“ egyénnel. Ez nem uri erény; hanem „kocsisvirtus“

A párbajsegéd urak pedig álljanak mindig nemes hivatásuk magas pedestálján. Csak utólag tanácskozzanak „enyhébb s erősebb fegyverekről“. (Sajátságos felfogás különben. A fegyverek közt kétségtelenül van különbség, a becsület azonban egységes valami, a mi nem osztható s aminek nincs comparativusa); hanem elsősorban legyenek becsületbírák“ s mindig oly módon, hogy ép oly scrupulósan védjék az ellenfél becsületét — mint saját felükét. Ilyen esik a párbajok 90% a. feltétlenül

TÁRCZA.

Idb. Szentiványi József.

Gyászlobogót húztak fel Gömör-Kishont- és Liptó-vármegyék székházára. — Jobblétre szenderült az ősi Szentiványi család nestora, a 88 éves Szentiványi József, a kit országzserte ismertek és mindenki csak a legnagyobb tisztelettel és becsüléssel viseltetett irányában. — Igazi magyar gentry volt az öreg ur, még a régi jó táblabírák közül, a ki a mellett, hogy előkelő családból származott és nagy vagyonnak volt az ura, egy pillanattig sem volt gőgös, csak mindenkiel szemben előzékeny és szívélyes. Szentiványi és bejei kastélyának kapuja minden időben és mindenki előtt nyitva állott, esorbai nyaralója pedig az uralkodó család főhercegei és az idegen előkelő vendégek részére mindig rendelkezésre állott.

Többször fogadta itt szívesen ősi, magyaros vendégszeretettel a legmagyarabb főherceget: József főherceget, a ki az öreg urat annyira megkedvelte, hogy a többiek példájára csak Józsi bácsinak nevezte.

Tipikus alak volt az öreg ur, a kiből, mint ilyenben talán az utolsó magyar ember költözött őseihez és igazi nemes gondolkodó szabadelvű férfiú volt, aki talán erősen ragaszkodott a régi szokásokhoz, de a politikában mindenkor az alkotmány tisztelője és a haladás embere volt, s szavának teljes súlyával hatott ott, a hol és a mikor kellett. A politika nyílt mezijén aktív szerepet nem játszott, de abban az előkelő politikai körökben, hol megfordult, nyílt őszinteséggel mondta meg véleményét, és annak értéke és hatása is volt. Jó zive volt és áldozott is mindenre ami szép, nemes és hazafias. — Midőn hazafisági tekintetből a világhírű esorbai tavat az állam tulajdonába adta, valósággal beteg lett, hogy ettől a régi kedves birtoktól kellett megválnia; mert akkor is az aggasztotta, hogy az új tulajdonos már nem fogja olyan igazi magyaros szeretettel fogadni a vendégeket mint ő.

Eletrajzából kevés az, amit megtudhattunk, és azt csak röviden közölhetjük. Legnagyobb kort ért el a bi-

azok, amelyek csak azért vannak, hogy azok nullák, akik másként észrevétlenül maradnának — hírnévre tegyenek szert

Végre: Kapjon valahára lábra azon keresztyéni s ethikai felfogás, hogy: „mindenki legsikeresebben védi becsületét — ha a másét scrupulósan megbecsüli.“

A journalistica pedig ne glorificáljon minden csirkefogót, aki az által akar híres lenni, hogy Komjáthy pisztolyokkal pufogtat.

Ezek azon tanúságok, amelyek a sajnos esetből tolam hegyére jöttek. S ha ezeket a társadalom komolyan megszívlelné; nemes gyümölcs teremne a nyomán.

Hanva, 1905 június 1.

Igaz híved:

a hanvai remete.

Örömmel és csak szíves köszönetem kifejezése mellett közölhetem e levelet, mert bizony már nagyon is ideje van annak, hogy ezen kérdés megoldása, vagy pedig szigorítása minden ember véérébe átmenjen.

Országos mozgalom indult meg nem régiben a párbaj ellenes liga megalakítása iránt, de sajnos, annak itt vidéken ez ideig semmi pozitív eredményét nem érezzük. Napirenden van ma is a felhevült állapotban történt összekoczezás, s igen nehezen megy annak a békés utoni kiegyenlítése.

Az ifju hév, tűz és még a vivási ügyesség, aminek tulajdonképen testező és az izmokat mindig frissességben tartó sportnak kellene lenni a legtöbb esetben az önbizalom emelésére és az előny kitüntetésére használtatik fel.

Ha igazságosak akarunk lenni el kell ismerünk, — tisztelet a kivételnek — hogy igen sokan vannak, akik vivási tudományukat arra használják fel, hogy keresik az alkalmat arra, miszerint egyeseket kiszemelve, azokba belékösenek, s az illető részéről a segédeknek adott elzárkozó utasítás folytán nem sikerül az ügyet békésen elintézni és legtöbb esetben a természeti örök igazság ellenére, az eredmény annak előnyére dül, ki jól forgatja a kardot.

res három Szentiványi testvér közül, névszerint: Károly, a volt híres képviselőházi elnök és Miklós, sajógmőri nagybirtokos, aki egy nagylelkű adományával a sajógmőri polgári iskola megteremtésével tette nevét halhatatlanná.

Iju éveit szülőhelyén Sajó-Gömörön töltötte s iskoláit is itt kezdte, Késmárkon folytatta és Budapesten fejezte be. Fialat éveiben Sajó-Gömörön gazdálkodott, majd pedig a Szentiványi birtokokat vette át és okszerű szorgalmas gazdálkodásával nagy vagyonra tett szert. Az utóbbi években megvásárolta a bejei Szentmiklóssy-féle birtokot, a kastélyt, melyet drága pénzen igazi urilakká alakított át. Nagyon szeretett ez új otthonában időzni és azt páratlan vendégszeretettel nyitotta meg a gömőri családok előtt. A nyarat azonban régi kedvenc helyén a csorbai tó fenyevesek árnyékában fekvő nyaralójában pihente.

A télen már betegeskedni kezdett s egy izben komoly aggodalomra adott okot állapota, azonban javulás mutatkozott nemskára, de csak pillanatra, mert f. hó 1 én éjjel Budapesten a vadászúrt szállodában esedeseen elhunyt. F. hó 2-án a d. e. órákban vette vármegyénk fő- és alispánja: fia ifj. Szentiványi József, a ki Wlassits Gyula volt cultusminister veje, távirati értesítését elhunytáról. Vármegyénk fő- és alispánja nyomban siettek távirati részvételt a család iránt kifejezni és a gyászlobogót azonnal felhúzták székházunk ormára, temetésére pedig, a mely f. hó 3-án d. u. 5 órakor történt meg Szentiványban elutaztak.

Fájó részvétellel emlékezünk meg az elhunytól, mert a Szentiványi-család a régebbi időkben is igen előkelő szerepet vitt vármegyénkben, és igen sok fontos, hazafias és kulturális mozzanat fűződik a családhoz. Az elhunytban Szentiványi Árpád országgyűlési képviselő rokonát gyászolja.

Midőn pedig soraink megjelennek, Józsi bácsi már ottan nyugszik a Szentiványi-sírbolt nehéz kőlapja alatt, a mely legyen könnyű neki, s hamvai felett virrasszon a kegyelet és az oda frissen ültetett virágokat öntözze Szentiványi hű népének könyei, kik jószágos földesurokat vesztették el az elhunytban.

Teljesen igaza van tehát a hozzám intézett levélnek, midőn ezeket krakélereknek nevezi és azt mondja, hogy a segédek álljanak mindig hivatásuk magas pedestálján.

Többször kerültem én is abba a helyzetbe, hogy segédkezni kellett és ezt a kötelességet mindig szíves készséggel teljesítettem azért, mert egy baráti kötelességet véltem teljesíteni és jó szolgálatot tenni az ellenfeleknek; de mindig igyekeztem a békés megoldás terén maradni, amiről csak a kikerülhetlen kényszer folytán tértem le. És megvallom, ilyen szándékkal és az ügyet ezen mederbe szoritva, azt sokszor sikerült is elintézni. Ha már kikerülhetlen az összetűzés és annak ez uton kell elintézést nyernie, én részemről mindig azt tartom a leghelyesebbnek, hogy a segédek utasítását egyáltalán ne fogadjanak el és annak ki kötött megbízatással akarja segédeit ellátni, e szíveséget tagadják meg. Szerény nézetem szerint ez lenne a legerősebb recipe arra, hogy ezen kérdés reguláztatnék és a párbajok száma nagyban csökkenetné.

Még azt sem tartom részemről nagyon fontosnak, hogy a segédek minden apró ügyből kifolyólag jegyzőkönyvezzenek iv számra, mert ezzel is csak az ügyet mérgezik el azzal, hogy az ellenfelek a kifejezésekben, a szavak értelmezésében és elmagyarázásában akadnak fenn. Jöjjön össze a 4 segéd, tárgyalja meg az ügyet lelkiismeretesen; mondja meg felének férfias komolysággal: barátom nincsen igazad! A fél fogadja ezt megnyugvással, mert a segédnek karaktere, eljárásában, amiért nagyon is felelős, épen ugy kockán áll. Állítsák össze a segédek a feleket, fogjanak békejobbot, ami nagyobb bátorság, mint Komjáthy féle pisztolyokkal pufogatni, vagy pedig életlen kardokkal paskolódni. s ezzel az ügy békésen el lesz intézve.

Az emberi natura, különösen felhevült állapotban igen gyenge és könnyen sért; ha pedig

Apátfalvy grófné

Irta: BARANKAY LAJOS.

A gróf egyedül ült dolgozó szobájában Sorba nézte a legújabb hírlapokat, de ugy látszik, egyikben sem talált valami érdekeset, mert kelletlenül dobta félre valamennyit. Türelmetlenül csezengett, s aztán cigarettára gyujtva hanyagul hátradólt ősi ezimeres karos-székében. Bajszatlan, borotvált arcú inas lépett be.

— Henri! — szólt hozzá a gróf, — mond csak, milyen nap van ma!

— Parancsára gróf ur! Kedd.

S a napnak mely időszaka? Mindezeket pedig nem azért kérdezte a gróf, mintha maga is nem tudta volna, csak gyöngéden, vagy inkább gunyosan figyelemztetni akarta inasát valamire, amit az elfelejtett.

— Bocsánat — méltóságos ur, — ezer bocsánat! egészen megfeledkeztem a dologról. Rögtön itt leszek!

— No hát takarodjál! Ezt azonban Henri már nem hallotta, mert kisetett.

Delutánra járt az idő. A nap sugarai behatoltak az ablakon s minden engedelem nélkül a gróf arcát választották játékhelyül, — aki boszusan dörmögött magában valami olyasfélét, a mi nincs a bibliában, — aztán kénytelen-kelletlen fölállt s leeresztette a függönyt.

Akkorra már az inas is visszatért. Egy üvegesében olajat, egy csészében valami kenőcsöt, — s a karján átvetve néhány szövet- meg vászon-darabot hozott magával, s odatette ura elé.

A gróf nagy munkához készült. Nagybecsű fegyvertára volt, valami száz darab különféle puská, meg pisztoly, köztük 4-5 száz éves vasalkotmányok; s a többi is mind a régi idők kezdetleges technikája mellett szólt. Némelyiken olyan öblös cső diszelgett, hogy egy 6 éves gyerek bátran beledughatta volna a kezét (annál is inkább, mert bizonyosan nem sült el), másikon oldalt fenyegetőzött a kakas meg a ravasz, sőt olyan is akadt, amelyikről mindakettő hiányzott. Kovás pisztolyok, elültöltő puskák, karabélyok álltak szép sorjában fölaggatva a szoba zöld posztóval bevont falain. S ezt a sok régiséget hetenkint egyszer mindig maga a gróf tisztogatta, leporolta a melyik rozsdát kapott, megkengette. Hízen mindazt az őseitől örökölte, mindoggyakibba

sérteni tud, legyen elég erős bocsánatot is kérni, ennek is csak az igazság folyományának kell lenni.

A mellett pedig, hogy a párbaj nem lesz nevetséges, nem folyik vér és nem nyomorodik el a verekedés következtében az egyik vagy másik fél és nem kerül egy csomó pénzbe; még egy előnyét is tapasztaltam ez elintézésnek, nevezetesen azt: hogy többben vannak, kik az életben ellenszenvvel viseltek egymás iránt, keresik egymást, míg végre sikerül odáig vinni az ügyet, hogy egyszer számoljanak. Ha ezeket a feleket ez uton állítjuk nem a fegyver elé, de a lelki harcba vezetjük be, kibékülnek és jövőre a legjobb barátok lesznek, s ők magok fogják egymásnak többször elmondani, hogy nem ismertük egymást, s a legelőzékenyebben fognak egymáshoz mindig közelíteni.

Ha bár a párbajt igazságosnak ezek után, de kiindulva a hitéletből, senki sem ismerheti el, és többnyire az huzza a rövidebbet, a kinek igazsága van, megengedem, hogy lehetnek esetek, a mikor az talán indokolt, de e kérdésben ne a felek, de a társadalom ítéljen. Mert a felek magukkal szemben elfogultak, éppen úgy mint a törvény előtt, hol a peres felek mindegyikének meggyőződésük szerint igaza van és mégis csak a bíró egy oldalra billentheti az igazság mérlegét.

Alakítsuk meg társadalmi uton a becsület-bíróságot, vagy adjunk annak más nevet, bizalommal vigye ez elé mindenki ügyét és ítéljen, kell-e verekedni, vagy nem?

De ez esetben aztán maradjon el a bíróság előtti felelősség, vagy pedig ha ez nem lehetséges, alkottassanak szigorú törvények, a melyek ne csak elcsukással, de a közéletben is megbélyegzéssel büntessék azt, ki keresi az alkalmat arra, hogy vad szenvedélyének áldozhasson, vagy pedig vivási tudománya folytán tüzze fel az Olympusi babért. Szerkesztő.

Orvosok és gyógyszerészek gyűlése Rimaszombatban, május 30-ikán.

A gömörvármegyei orvosszövetség és orvosgyógyász egyesület f. évi tavaszi közgyűlését május hó 30-ikán tartotta városunkban a Széchenyi-kertben dr. Löcherer Tamás elnöklelte alatt.

Jelen voltak: dr. Borsoski Armin (Feled), dr. Bleier Leó (Rimaszombat), Geduly Géza (Rimaszombat), dr. Hensch Géza (Jolsva), dr. Kármán Aladár (Rimaszombat), Kerekes Móricz (Rimaszombat), dr. Kengyel János (Csetnek), Kishonthy József (Rimaszombat), dr. Lichtschein Adolf (Rimaszombat), dr. Lusztig Sándor (Balog), dr. Maurer Arthur (Rozsnyó), Steinhansz Béla (Nyustya), dr. Szabó Károly (Rimaszombat) dr. Schwarz Márk (Tiszolca), dr. Schwirán János (Dobsina), Thomka László (Nyustya), dr. Tóthy János (Jolsva) és dr. Zehery István (Rimaszombat). Elmaradásukat kimentették: dr. Meskó Miklós, dr. Gescheit József és Blum Rezső.

Az elnök dr. Löcherer Tamás meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket s felhívta figyelmüket a tárgyalásra kerülő nagyfontosságú ügyekre.

A központból Kétly elnök felhívása, mely a fiókszövetséget munkára serkenti, tudomásul vétetett.

Dr. Szabó Károly orvosszövetségi és Kishonthy

valami megható emlék fűződött, egyikhez egy vadkan elejtése, másikhoz medvével való küzdelem, a harmadikhoz egy török-élet kioltása, sőt mi több, egy félig nyilalaku tákolmányról szentül hitte és állította a gróf, hogy azzal Bathu khán, tatár fővezér kapott egy lövést a lábászára. Természetes, hogy az ilyesmit még tisztítás végett sem lehetett Henri kezébe adni.

Ez volt a grófnak egyedüli foglalkozása, hanem ezt aztán igazi szenvedéllyel űzte. Társaságba különben is ritkán járt, pedig fiatal ember volt még. A világ azt beszélt, hogy büszke, nagyralátó, magánál nagyobb urat nem ismer, s hogy mindenkivel elvárja a megalázkodást. Ő azonban nem ezt tartotta magáról, hanem úgy vélekedett, hogy különb a többiekénél; nem szerette a modern embereket, meg volt győződve, hogy ő nem közéjük való, hogy neki legalább is egy századdal előbb kellett volna születnie. S ebben talán igaza is volt! Persze ezen változtatni nem lehetett, s így bele kellett nyugodnia a jelenkor visszasságába.

Bele is nyugodott, — de otthon maradt, s viszonzás képen őt sem igen keresték föl. Legföljebb egyik másik vadásztársaság csalta el néha magával... de különben vadászni is csak magában szeretett okos vizslájával, a Fox-szal. Kedd délután volt a legkedvesebb idő előtte. Ilyenkor sokszor esti 9 óráig se látták kívül, sőt személyzetének egyenesen megtiltotta, hogy bárki is háborgatni merje. Gazdaságát teljesen az ispánjára bízta, feleségét pedig (mert csinos, ifjú felesége is volt!) a szobára, no meg — a mint mindjárt látni fogjuk — még valaki másra, persze öntudatlanul.

— Henri! — szolt inasához, mikor az körülötte mindent elkészített, — mehetsz! Ha valaki keres, nem vagyok itthon! —

Ugyanekkor a harmadik szobában, melybe külön bejárat vezetett a folyosóról, a grófné délutáni toalettéjével foglalkozott. Elkészülvén, idegesen megnyomta a csengőt, s mikor az inas belépett, fojtott hangon, melyből kiért a remegés, elpirulva kérdezte.

Nem keresset még engem senki?

Az inas ravasz szemhunyorítással felelt:

— Oh igen! a kulcsárnó akart az előbb beszélni méltóságos asszonyommal, hogy mit adjon ki a szakácsnénak a vacsorához.

— E, ha! más valaki!

József orvosgyógyászegyleti pénztárnok kimutatása a pénztári forgalomról szintén tudomásul vétetett. Az elnök kegyeletos hangon emlékezett meg a nemrég elhunyt dr. Kalchbrenner Hugó volt alelnökről, ki a megyéből távozásakor kilépett a tagok sorából.

Dr. Turán Bódog orvosnak az orvosszövetség gazdasági alapon való szervezkedése tárgyában a központban benyújtott terjedelmes és igen érdekes memorandumát nagy figyelemmel hallgatták s ahhoz helyesléssel hozzájárultak.

A várgedei gyógyfürdő tulajdonosa Klein Sámuel meghívja az orvosgyógyász egyesületet a fürdő megtekintésére, esetleg ott a közgyűlés tartására. A közgyűlés köszönettel tudomásul veszi s vagy az őszi, vagy a jövő tavaszi közgyűlést a fürdőben megtartani határozta.

Dr. Maurer Arthur a nyakszirtmerevedésről tart rövid, de érdekes felolvasást.

Dr. Hensch Géza egy halálos végű bélelzáródás, dr. Schwarz Márk a vitus-táncz egy ritka esetét adja elő, majd dr. Löcherer Tamás arra vonatkozólag, hogy milyen súlyos sérelmeket képes kiállania az agy, egy érdekes — gyógyulással végződött — esetről referál.

Dr. Meskó Miklósnak a vármegye múlt évi egészségügyéről szóló jelentése a többi referációval együtt az évkönyvben közöltetni fog.

Dr. Löcherer Tamás a gömörvármegyei közkórház 25 éves fennállása alkalmából az ott végzett operációkról és azok eredményéről nagy gonddal összeállított terjedelmes kimutatást közöl.

E szerint összesen 1982 sebészeti, szemészeti és szülészeti műtét végeztetett; eredménynyel: 1690 eredménytelennél: 238, halálos volt 54.

A gyűlés végén dr. Lusztig Sándor balogi orvos adta elő igazán furcsa esetét. Ő tudniillik Balogon nem tud rendes lakást kapni, sőt telket sem adnak neki építkezés céljaira, ugy hogy — ha a község nem gondoskodik neki lakásról — kényszerítve lesz ide a városban jönni lakni és innen gyógyítani a nagykiterjedésű balogi egészségügyi körben levő betegeket.

A gyűlés után az illusztris társaság tagjai a Három Rózsa éttermébe vonultak, hol kitűnő ebéd, jó zene mellett együtt maradtak néhány óráig s lelkes, élénk óvációkban részesítették az elnöket.

Közgazdaságunkról.

(Polytatás és befejezés.)

A miskolci kereskedelmi és iparkamara jelentésében tekintélyes helyet foglal el a bányászat, kohászat és vastermelésről szóló rész.

A múlt évben a bányamunkások száma a hivatalos jelentés szerint 1931 volt vármegyénkben. Érdeklődés volt a higany, réz és kénkvand iránt, melyre nézve Nyustyan és Klenőz vidékén adományoztatott egy, Dobsina vidékén három terület.

A vasérc termelése jelentékenyen emelkedett. A múlt évben termeltetett 2940533 q. 1677,668 korona értékben. A nyersvas termelés sajnos — a lefolyt évben is apadt. A kohók jelentékeny része üzemen kívül állott, egy része pedig nem tartott folytonos üzemet. Ez idén megszűnt az üzem a Rimamurány-salgótarjáni-vasmű r. t. alsó-betléri kohójában. De üzemen kívül állanak: a kincstár egy tiszolcai, a Rimamurányinak szalóczi-vigtelki 2, gombaszögi és berzétei 1—1, betléri 2, a Koburg uradalom vörösvágási és pohorellai 1—1, Dobsina városának 2 (egy azonban az idénre már bérlőt kapott a borsodi uj acéllárgyárban), a luscakai 1, a henczkői 1 és hisnyóvízi gyár 1 kohója, tehát a nagy vasipari mulattal és jelentőséggel bíró Gömörben az utolsó öt esztendő alatt 24 magaskemence közül 12, tele hidegen áll és ebből hét véglegesen megszűntnek tekinthető.

A lefolyt esztendőben üzemen voltak: a kincstár tiszolcai 1, a rimamurányinak likéri 3, nyustyai 1, alsó-sajói 1, oláhpataki 1, dernői (bérlet) 1 vas magas kemenceje, továbbá a hisnyóvízi 2, a csetneki Concordia társulat

— Ja vagy úgy! bocsánat, egészen elfeledkeztem, hogy ma kedd van. Különbben tessék nyugodtnak lenni, ha megjött volna a tanácsos ur, okvetlen bevezettem volna anélkül, hogy a gróf ur csak sejtene is valamit. Oh kérem! kérem! Henrit nem kell ilyesmire figyelmeztetni, nagy praxisa van ezen a téren, másutt is próbálta. Tessék csak türelemmel várni.

A grófnét ugyan bántotta inasának a szemtelenségig bizalmaskodó hangja, de hát nem szólhatott neki, mert olyan bizonyos, mint kétszerkettő négy, hogy akkor mindent elárul a férjének. Így hát inkább elnyelte mérgét.

— Ha megjön, rögtön bocsássa be!

Mikor magára maradt, izgatottan járkált föl s alá a szobában. 24—25 éves magas karcsu alak volt. Nem lehetett kiváló szépségnek mondani, de egész megjelenésében, kedélyében volt valami, amivel magához bilincselte az embereket, s rokonszenvet ébresztett maga iránt. Három éve, hogy nőt ment Apátfalvyhoz, de nem érezte magát boldognak. Ugy volt, mint a legtöbb főúri lány, teljesen a szülői akarat befolyása alatt állott, s ez a befolyás erősebb volt önkaratánál még a szerelem kérdésében is. Nem szerette Apátfalvyt, de hozzá ment, mert szüleinek ez volt a legfőbb kívánságuk, — s mert akkor még más férfi iránt sem érzett szerelmet. Ez utóbbi körülmény feljogosította arra a reményre, hogy valamikor megjön a gróf iránti szerelme. De bizony az késett, s 3 év multán sem kopogtatott be. Élt a gróffal mint olyan emberrel, akit nem gyűlölt, akit becsült, tiszteletben tartott, sőt akárhányszor meg is csókolt — kedveskedésből, pusztá szokásból, vagy azért, mert ezt természeti törvénynek tartotta... azonban minden olyan intenzívebb érzelem nélkül, mely a valódi szerelemnek a jele. Józán asszony volt, a ki megtudta fontolni a körülményeket, nem esett kétségbe házassága miatt. Nem volt ideális, érzélgős, sohasem vágyott valami elérhetetlen után, ezért, ha csalódott is, nem volt olyan erős lelkében a visszahatás, mint másoknál.

Ő különben igazán nem tehetett róla, hogy a férje iránt érzett tisztelete és becsülete nem változott szerelemmé, mert a gróf csakugyan nem volt szeretetre méltó ember. A maga ridegségével, őseinek túlzott kultuszával, a multban bolvongó képzeletével, minden új iránt érzett ellenszenvével mindenkit elidegenített ma-

esetneki és kúntaplócza 1—1 vasolvasztója, összesen 12 kohó.

A nyersvas értékesítés nehézségei miatt állandó a pász A Rimamurányi salgótarjáni vasmű r. t. is jelenti, hogy nyersvastermelése az elmúlt évben sem érte el azt a mennyiséget, a melyet nagyolvasztói teljes termelő képességének kihasználása mellett előállítani képes volna, sőt az év végével be kellett szüntetnie a már említett betléri faszén kohó üzemet, mert számottevő nyersvas mennyiség eladására nem kínálkozott alkalom, saját finomítóinak szükségletére pedig a likéri kohók megszorított termelése is elegendő volt. Hasonló helyzetéről számol be a Heinzelmann-féle vasgyár bányatársulat (Hisnyó), továbbá a Sárkány J. örökesei s társai Concordia vasgyár bányatársulat (Csetnek), mely csetneki kohóját ez ok miatt csak 36 héten át működtette, a kúntaplócza pedig a vízi erő elégtelensége folytán 4 héten át szünetelt.

A kovács-iparról a jelentés kedvezőtlen adatokat tár elénk. 18 új iparengedélyvel szemben 38 beszünttetett: lakatos: 7 új, 8 megszűnt; bádigos 2 új, 2 megszűnt.

A magnezit nehéz viszonyai javultak, a jolsvai és nyustyai telepek közöttük; utóbbi helyen új bánya nyitottat s a munkáslétszám 110 ról 300-ra emelkedett.

Az iparjogoknál nehéz változás állott be. Mészégetésnél 3 megszűnt, kőfejtésnél 6 megszűnt: 1 új adatott ki, kőfaragó: 2 új, fazekas: 1 új adatott ki, megszűnt: 1.

A ruházati iparcsoportban. Szabónak: 18 új iparjog adatott ki, 18 megszűnt, szücsnek új: 2, megszűnt: 1, nyakkendőkészítő megszűnt: 1, kalapos új: 1, cipész, csizmadia új: 49, megszűnt: 80, borbély új: 9, megszűnt: 6.

A mészáros-iparnak épp úgy mint a bentesiparnak súlyos következményekkel kellett küzdeni: amennyiben a huszfogyasztás csökkenése folytatódott. Levágatott szarvasmarha: Rimaszombatban: 672, Rozsnyón: 538, Dobsinán: 277, Jolsván: 312, Nagyrőczen: 119 — Növendékmarha: Rimaszombatban: 182, Rozsnyó: 37, Dobsinán: 79, Nagyrőczen: 62. Borjú: Rimaszombatban: 622, Rozsnyón: 558, Dobsinán: 418, Nagyrőczen: 79, Juh: Rimaszombatban: 256, Rozsnyón: 700, Dobsinán: 719, Jolsván: 424, Nagyrőczen: 148. Bárány: Rimaszombatban: 199, Rozsnyón: 378, Dobsinán: 92. Sertés: Rimaszombatban: 1295, Rozsnyón: 627, Dobsinán: 251, Jolsván: 230, Nagyrőczen: 108.

Az élelmezési iparcsoportban következő iparjogváltozások voltak: malomipar új: 17, megszűnt: 32, sütő új: 5, megszűnt: 9, cukrász új: 2, megszűnt: 2, hentes új: 4, megszűnt: 4, mészáros új: 27, megszűnt: 53, szikvizgyártás új: 8, megszűnt 7. — Az építőiparnál: kömüves új: 27, megszűnt: 22, ács új: 23, megszűnt: 23, cserepes új: 1, megszűnt: 1, szobafestő új: 2, mázólo új: 1.

Szálloda, vendéglő, italmérési-ipar gyakorlására Gömörvármegyében: 7 engedély adatott, megszűnt: 55, kávéház és kávéházra: 3 új, megszűnt: 7.

A gyógyfürdők látogatottsága elég élénk volt: Csizben 1263 állandó, 974 átutazó vendég volt. Várgedén: 174, a rozsnyói, lévarti fürdőben átlag 100—100 állandó vendég. A dobsinai jégbarlang idegentorgalma emelkedett, az aggteleki cseppkőbarlangé változatlan.

A pénzüntétek forgalma is részletezve van a jelentésben. Vármegyénkben 14 pénzüntézet van és pedig: 1 Dobsinai Takarékpénztár, 2 Gömöri Takarékpénztár Rozsnyó 3 Gömörvármegyei Nép- és iparbank Rimaszombat, 4 Gömörvármegyei Takarékpénztár és Hitelbank r. t. Rimaszombat, 5 Jolsvai Takarékpénztár, 6 Nagyrőczeni Népbank r. t. 7 Nagyrőczei Takarékpénztár, 8 Nyustyai Takarékpénztár r. t. 9 Putnoki Hitelbank, 10 Putnoki Takarékpénztár r. t. 11 Rimaszombati Takarékp. r. t. 12 Rozsnyói Takarékpénztár és Zalogház r. t. 13. Tiszolcai Takarékpénztár, 14. Tornallyai Takarékpénztár. Ez intézetekben összesen: alaptőke: 2271820 korona. Tartaléktőke: 1580113 korona. Betét: 24171182 korona. Visszleszámítás: 2200183 korona. Jelzálog és kötvény kölcsön: 12972247 korona. Értékpapír: 4036248 korona.

gától. Cselédei nem szerették, de félték tőle, s hódolatot mutattak irányában. Nem volt bizalmas senkivel, még a feleségével sem. Egyébként ő sem szerelemből házasodott, hanem azért, hogy hírneves családja ki ne haljon, meg aztán Bella bárónőben vélte jéginkább föl-találni azt a nőt, ki az ő eszmekörét legjobban megközelítette, a csendes, békés, kevés igényű asszonyt, a ki nem zsörtölődik, nem pazarol, nem vágyódik mulatságokba, s nem akar fényes társaságokban tündökölni. Olyannak tartotta feleségét, mint egy szükséges tárgyat az élethez, ... egészen közönyös volt előtte, mint a levegő, a melyet beszitt. Féltékeny se volt rá, csak azért, mert nem törődött vele.

Csoda-e, ha a grófnéből lassankint a becsülés is kezdett kihalni. Csak alkalom kellett, hogy a férje iránt tanusított nyíltság és őszinteség átváltozzék ravaszossággá. Egyszer aztán megjött ez az alkalom is.

Színházban voltak, s egyik emeleti páholyból nézték a darabot, melynek tárgya a középkorban játszott. A gróftól rendkívül mulattatta az előadás, a grófné meg annál jobban unatkozott rajta. Türemletlenül meglodolt helyén, így történhetett, hogy a gukkerje leesett. A grófné megijedt, nagyot sikoltott, azt hívén, hogy az átkozott lateső valami szerencsétlenséget okozott az alattuk levő páholyban. Annál nagyobb volt aztán öröme, mikor pár pillanat múlva elegáns fiatal ember hozta föl neki a gukkert s kijelentette, hogy semmi baj nem történt. Együttal boldognak mondta behorpadt czilinderét, a miért az a szép asszonnyal közvetve érintkezett. Így jutott velük ismeretségbe Boldvay Gyula, a ki — bár még egészen fiatal ember volt, a legutóbbi miniszter-válság óta hamar lett s titkárból egyik osztályvezetőjévé. Egyébként tekintélyes családdal s elegendő számu előddel dicsekedhetett; ez lehetett az oka, hogy a gróffal is csakhamar megértették egymást. Természetes azonban, hogy a férj jelenlétében nem lehetett olyan szabadabb félvilági társalgást folytatni, a melyhez Bodvay szokva volt. Mikor pedig megtudta, hogy kedd délutánján a grófnó mindig egyedül unatkozik, ezt az időpontot vélte legalkalmasabbnak a vizitelésre. A grófnó eleinte nem akart beleegyezni ebbe a tervbe, de mikor eljött a kedd, mégis csak elfogadta a tanácsos urat. Azóta azt tapasztalta önmagán (és szinte neki is különösnek tűnt fel), hogy — ha már egy kicsit később az az ember, ő már

Váltó-tárca: 9882501 korona. Más intézetben elhelyezett: 728604 korona. Tiszta nyereség: 432790 korona.

Végül a hitelszöveketekről, tűzbiztosításokról és közlekedésügyről referál a jelentés, mely azzal záródik, hogy a vármegyei és helyi távbeszélő terén Gömörvármegyében fejlődés nincs, mi még azt is hozzátesszük, hogy ez sajnos, mert a távbeszélő hiányát mi nagyon érezzük.

Még azt szeretnénk volna, ha a nagy gonddal megszerkesztett alapos és terjedelmes jelentés arról is megemlékezett volna, hogy a kereskedelmi és iparkamara kültagjai, hogy érdeklődtek a kamarai ülések és a tárgyalásra került ügyek iránt.

A rimaszombati egyesült prot. főgimnázium évről-évről vizsgálatának sorrendje az 1904—5. tanévben.

Junius 13-án kedden I—VI. Vallás vizsga.
Junius 14-én szerdán I. o. Magyar—Latin; II. o. Latin—Természettan; III. o. Latin—Természettan; IV. o. Számítan—Mértan.

Junius 15-én csütörtökön IV. o. Latin; V. o. Latin—Számítan; VI. o. Német—Természettan; VII. o. Számítan—Görög.

Junius 16-án pénteken II. o. Magyar—Földrajz; III. o. Történet—Számítan; VII. o. Német—Történet; Junius 17-én szombaton I. o. Földrajz—Természettan; IV. o. Magyar—Német; V. o. Magyar—Görög; VI. o. Számítan—Görögptől irodalom.

Junius 19-én hétfőn I. o. Számítan—Mértan; V. o. Német—Történelem; VI. o. Magyar—Görög; VII. o. Magyar—Görögptől irodalom.

Junius 20-án kedden II. o. Számítan—Mértan; IV. o. Történelem—Természettan; VII. o. Latin.

Junius 21-én szerdán III. o. Magyar—Német—Mértan; V. o. Természettan—Görögptől irodalom; VI. o. Történelem—Latin; VII. o. Természettan.

Évről-évről vizsgálatok sorrendje

A rimaszombati állami elemi fiú- és leányiskolákban az 1904—905. iskolaévben:

Junius 12-én d. e. 10—12-ig az összes ág. h. ev. fiú- és leány növendékek hittani vizsgálatát.

Junius 14-én d. e. 2—4-ig ismételt leányiskola.

Junius 17-én d. e. 4—5-ig a fiúiskola tornászata.

Junius 17-én d. e. 5—6-ig a leányiskola tornászata.

Junius 18-án d. e. 10-tól az összes ev. ref. fiú- és leány növendékek hittani vizsgálatát.

Junius 19-én d. e. 8—11-ig III. leányosztály.

Junius 19-én d. e. 8-tól a róm. kath. és izr. fiú s ismételt az összes ev. ref. növendékek hittani vizsgálatát.

Junius 19-én d. e. 2—5-ig IV. fiúosztály.

Junius 19-én d. e. 2-től a róm. kath. és izr. leány növendékek hittani vizsgálatát.

Junius 20-án d. e. 8—10-ig I. a) fiúosztály.

Junius 20-án d. e. 8—10-ig I. a) leányosztály.

Junius 20-án d. e. 2—4-ig I. b) fiúosztály.

Junius 20-án d. e. 2—4-ig I. b) leányosztály.

Junius 21-én d. e. 8—10-ig II. a) fiúosztály.

Junius 21-én d. e. 8—10-ig II. a) leányosztály.

Junius 21-én d. e. 2—4-ig II. b) fiúosztály.

Junius 21-én d. e. 2—4-ig II. b) leányosztály.

Junius 23-án d. e. 8—11-ig III. fiúosztály.

Junius 23-án d. e. 8—11-ig IV. leányosztály.

Junius 23-án d. e. 2—5-ig V. VI. fiúosztály.

Junius 23-án d. e. 2—5-ig V. VI. leányosztály.

Junius 24-én d. e. 8—11-ig. Magánvizsgálatok.

A protestáns növendékek hittani vizsgálatát saját templomaikban, a többi vizsgálatok pedig az illető iskolákban tartatnak meg.

E vizsgálatokra a mélyen tisztelt gondnoksági tagokat, szüléket és érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Rimaszombat, 1905. június 2

Törköly József, Matolcsy Pál,

áll. el. fiúiskolai igazgató áll. el. leányiskolai igazgató.

türelmetlenkedett. Pedig ekkor még igazán nem gondolt semmi rosszra. Lassankint azonban különös óhaja támadt.

Azt szerette volna, ha minden nap átváltoznék kedd délutánra. Körülbelül erre gondolt most is, mikor halkán kinyílt az ajtó s belépett rajta Bolvay.

Ma különösen lehagytak látszott. Már a kézcsóknál észrevette a grófné, hogy a férfi keze reszket s ajkai forrók, s ebben a pillanatban különös gondolata támadt. Szeretett volna végtelen messze lenni ettől az embertől, de már a másik perczen ostobán tartotta magát, hogy ilyenekre gondolt, s örült a sorsnak, mely összehozta ezzel a férfival. És beszélgettek sokat, nagyon sokat, mindenről és semmiről, mint az ifjú szerelmesek, akiknek nincs bátorságuk szerelmüket bevallani és őrös szavakkal huzzák-halasztják az időt. Rájuk esteledett. Akkor aztán a férfi vette a kalapját, s mikor elbúcsúzott a grófnőtől, hirtelen megcsókolta... és a grófné... areza lángba borult s csak ennyit tudott suttogva ki-ejteni.

— A jövő hétre várom... várlak.

Mikor magára maradt, megsemmisülten rogyott a pamlagra és zokogott keservesen... most érezte csak valójában a boldogtalanságát... és kezdte gyűlölni a férjét izzón... szenvedélyesen.

— A vacsoránál feltűnt Apátfalvynak neje vörösre kisírt szeme. Mivel pedig ilyesmit még sohasem tapasztalt, hát a mi nagy csoda! — nagy kegyesen megkérdezte az okát.

— Hogy mért... mért sirtam kedves, azt kérdi? Hát hiszen nem sirtam én, hanem csak könnyeztem,...

azaz csak a szemeim könnyeztek... de nem is csoda, egész délután himeztam, s bizony az embernek könnyen belefájdul a szeme Hanem maga, kedves — jobban is vigyázhatna magára! Ilyen könnyelműség! Lássá, lássa hívős esték vannak ám már október végén... Henri! hozza be a gróf urnak a botosát... azután szolgálja fel a theát!

A kandallóban haragosan pattogott a tűz, s a gróf egész valóján valami nyugodt érzés vett erőt (más emberről azt mondanák, hogy boldognak érezte magát), magához ölelte... körülötte settenkedő kutyáját, az okos Fox ot és elégedetten gondolta magában:

— Mégis csak jó az asszony a háznál.

Hirek és vegyések.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mind azon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítsák, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. Hámos László főispán pár napig hivatalos ügyei elintézése czéljából városunkban időzött.

Közigazgatási bizottsági ülés a közbejött pünkösdi ünnepek folytán f. hó 14-én fog megtartatni.

Levéltári vizsga. Csernay Dániel megyei tb. levéltárnok mult hó 27-én az országos levéltári vizsgát szép sikerrel letette.

Adomány. Gróf Andrássy Dénes, a legbökezübb jótékony főúr ismét 1000 koronát adományozott a pokorági ág. ev. templomra.

Jogszigorító. Langhoffer László ügyvédjelölt, fiatalságunk egyik rokonszenves tagja, a kolozsvári egyetemen a második jogtudományi szigorlatot szép sikerrel letette.

Uj templom. Beje község buzgó ev. ref. hivei uj templomot építenek. E czélra ifj. Szentiványi József nagybírtokos 1000 koronáért vett ajándékba az egyháznak egy telket. A templomépítés tervét pedig díjtalanul ifj. Tornallyay Zoltán, a budapesti műegyetem jeles hallgatója készítette el.

Uj parancsnok. A m. kir. állami szabadkai méntelep volt parancsnoka Illgner Nándor százados már eltávozott, helyére az uj parancsnok: Stögermayer Alajos százados megérkezett.

Esküvő. A tornallyai járás egyik derék szolgabírája Kubinyi Zoltán f. hó 5-én esküszik örök hűséget Kubinyi József földbírtokos szép és kedves leányának Margitnak Köveesen. Tanuk lesznek a vőlegény részéről Kubinyi Bertalan; a menyasszony részéről Kubinyi János.

Eljegyzések. Hisnyan Veronkát, Hisnyan János helybeli iparos kedves és szép leányát tegnap — június 3-án — eljegyezte Hruska Rezső fiatal szabó iparos Rimaszombatban.

Vajszada Ilonkát — Vajszada János oszgyáni postamester szeretetreméltó és művelt lelkű szép leányát eljegyezte a mult héten Paulovics Lajos Oszgyánban.

Halálozás. Szomorú gyászestéről vettünk értesítést. Ruzskey Gyula, jánosi-i ev. ref. lelkésznek, lapunk munkatársának és barátjának legkisebb fia: Zoltán, sárospataki hittanhallgató, éltének 19 ik évében meghalt. Mélyen sajnáljuk a gyászszal sujtott családot s velünk együtt bizonyára a vármegyében szerte sokan, de sajnáljuk a korán elmúlt fiatal életet is. Az isten szolgájának készült, — mai világban ritka elhatározás, s czeljat nem érhetette el. Akit éltében keresett, most megtalálta istenét lelke. Testét pedig szülőfalujában f. hó 4-én adják át az enyészetnek. Jó emlékezetünk kíséri végső útjára.

Nőegyleti közgyűlés Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete ma 4-én, vasárnap, d. u. 3 órakor a takarékpénztár termében tartja rendes évi közgyűlését Samarja Jánosné elnöke alatt.

A konzervgyár részvénytársaság — mint már megirtuk — f. hó 14-én tartja közgyűlését, s az igazgatóság már elkészült a közgyűlés elé terjesztendő számadásokkal és jelentéssel. A felügyelő bizottság dr. Ráróssy Gyula elnöklésével szintén megejtette a vizsgálatot.

Kirándulás. A helybeli pénzügyigazgatóság tisztviselői f. hó 3-án derék főnökük Kubinyi Andor p. ü. igazgató vezetésével társas kirándulást rendeztek a szabadkai erdőbe, a melyben más tisztviselők is részt vettek és a késő éjjeli órákig jól mulattak.

Pályázat. A rimaszombati kir. törvényszéknél berendelés folytán üresedésbe jött, a szabályszerű illetményekkel javadalmazott aljegyzői állásra a kir. igazságügyminiszter f. évi május 15-én 5030. szám alatt kelt rendelete folytán Kubinyi Aladár kir. törvényszéki elnök pályázatot hirdet. — Felhívja mindazokat, kik ezen állásra pályázni kívánnak, — hogy életkorukat, elméleti képzettségüket, nyelvismereteiket, eddigi alkalmaztatásukat és hadkötelezettségi viszonyaikat igazolói okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket a bir. ügyv. szabályok 5 §-ának megfelelően, hirdetménynek a hivatalos lapban való harmadszori megjelenésétől számítandó két hét alatt hozzá annál bizonyosabban nyújtsák be, mert az elkészen vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nyári mulatság. A Rimaszombati polg. olvasókör ifjúsága folyó év június hó 12-én a „Széchenyi-kert” fedett táncz helyiségében jótékony czélú tánczmulatságot rendez. — Belépti-díj személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. — Kezdeté délután 4 órakor. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatság június hó 18-án fog megtartatni. — A tánczokat Oláh Gyula kitanó zenekara fogja kíséni.

Katonai gyakorlatok. Fogarasi Tamási Árpád vezérkarbeli ezredes vezetése alatt f. évi június hó 15-és 30-ika között honvéd orvosi gyakorló utazás tartatik. A gyakorlatban részt vesz 5 törzstiszt, 10 főtiszt, 34 legény 25 ló. Erintik Zólyom, Besztercebánya, Breznóbánya, Liptóújvár, Csorba, Poprád, Dobsina, Rozsnyó, Tornallya és Rimaszombat városokat, illetve helyeket.

A kassai III. honvédkerület állományából 1 tábornok vezetése alatt 14 törzstiszt, 7 főtiszt, 36 legény, 33 lóval f. hó 19-és 28-ika között lovastizti gyakorló lovaglást végez, érintik Mezőcsanak, Merény és Dobsina helyeket; Dobsinára 21-én érkeznek s onnan Poprádra folytatják útjukat.

Az állami gyermekmenhely építési munkálatai már befejeződtek s a berendezésekre beadott ajánlatok is felterjesztettek a miniszteriumhoz, s június hó végéig a szállításhoz meg kell történnie. A másodorvosi állásra dr. Sigmond József kolozsvári fiatal orvos volt az egyetlen pályázó, s valószínű, hogy kinevezése rövid idő alatt megtörténik.

A Rimamurányi vasmű új gyára. A Rimamurány-salgótárjani vasmű r. t. Kecskeméten nagyszabású mezőgazdasági és borászati gépek gyártását czélzó gyárat épít. A tárgyalások már ez irányban folynak az illetékes ténnyezőkkel.

Országos tornaverseny. A magyar tanulók 1905. május 26, 27- és 28-án tartott országos tornaversenyén a rimaszombati egyes. prot. főgimn. is részt vett 40 tanulóval 6 tanár vezetésével s a minden tekintetben lélekemelő és hazafias tanúságos ünneppé ugy az ifjak, mint a kísérő tanárok és a mintegy 15000 főre tehető közönség lelkeében bizonyára örökre kedves emléket fog hagyni. — A versenyző csapat és a kísérők, május 25-én d. e. 10 és 1/2 órakor indultak a fővárosba hova este 7 órakor érkeztek meg. A pályaudvaron már óriási közönség fogadta az ország minden részéből befutó vonatokat, melyeken a hazai középiskolák tornászcsapatai érkeztek meg. Ifjaink közül a szabad gyakorlatokban 41 tanuló s a mintacsapatban 20 jeles tornász vett részt. Küzdöttünk a legmagasabb kitüntetésért is: a zászlóért, elég figyelemre méltó és jelentékeny sikerrel, de a küzdelemben a szerencse — mert erre is szükség volt — a sepsiszentgyörgyieknek kedvezett. Így a mi tanulóinknak 41 érem és egy esomó oklevél jutott. A kitüntetések és okleveleket szombaton d. u. 2 órakor vették át ifjaink a főgimnázium udvarán az egész ifjúság és tanári kar jelenlétében mely alkalommal Loysch Ödön igazgató intézett a tanulókhöz elismerő és buzdító beszédet, s ezután a budapesti ünnepnapok mintegy befejezésül a felsőbb osztályok növendékei tanáraik vezetésével kivonultak a szabadkai erdőre, hogy a nap hátra levő részét a szabad természet ölen töltsék el. — Szébb és lélekemelőbb ünnepély alig van, mint egy orsz. tornaverseny. A magyar nemzet reményei, virágai — több mint ötezer szál egy csokorba fűzve, nemcsak arczának üdőségével, de külső megjelenésének színpompájával is, hevesebb dobogásra készítette a főváros színtereinek szívét s mikor felhangzott a Himnusz és Szózat s a magyar nemzet legújabb zsolozsmája: a Kossuth-nóta, mindenki érezte, hogy a jövő Magyarországa sorsa ennek az ifjúságnak kezébe van letéve. A főváros közönsége talán még soha sem mutatott nagyobb érdeklődést a hazai ifjúság iránt, mint e tornaverseny alkalmával s ezért tanulóink előzékenységgel és szeretettel találkoztak mindenfelé a merre megfordultak. Elismeréssel kell felemlítenünk, hogy a mi ifjúságunk modor- és magaviselet tekintetében is derekason megállotta helyét s ugy a versenyeken való siker, mint a jó magaviselet intézetünk jó hírnevének öregbítésére szolgál, melyből a legjelentékenyebb részt Gyulán kell juttatnunk. Ezt jól esik nyilvánosan is konstatalnunk.

Halálozás. Okolicsányi Géza, rozsnyói ügyvéd, hosszas betegeskedés után május 27-én 58 éves korában meghalt Nagy részvét mellett temették el 29-én Rozsnyón.

A dobsinai jégbarlang idegenforgalma már kezd nagy arányokat ölteni. Mult hét végén Bombayból két tudós orvos érkezett a jégbarlangba, kik sem németül sem magyarul egy szót sem tudtak s egy Amerikát megjárt dobsinai ember tolmácsolása útján értették meg magukat angolul. A barlangtól és a remek sztraczenai völgytől el voltak ragadtatva, s onnan kocsin utaztak a Tátrába.

Kisdedek mulatsága. A Rimaszombati kisded-ovó intézet folyó év június hó 18-ikán a „Széchenyi-kert”-ben nyári mulatságot rendez, melyen az intézeti kisdedek szavallása, társas játéka és táncmulatsága fog a pártoló közönségnek élvezetet nyújtani. — Belépti-díj személyenként 40 fillér. — Kezdeté délután 3 órakor. — Első vagy más alkalmatlan idő esetében a mulatság a következő vasárnapra fog halasztatni.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik megboldogult szeretett fiam elhunytá fölött érzett bánatunkban résztvevőket kifejezték; végtisztességén megjelentek — fogadják ez uton ugy a magam — mint a megboldogult nővérei nevében — hálás köszönetünket.

Rimaszombat, 1905. május 30.
Id. Szlávay Frigyes.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik forrón szeretett kedves nőm elhunytá alkalmával — nagy fájdalommal enyhítése czéljából — részvétnyilvánításaikkal felkerestek, nemkülönben a végtisztességételen megjelentek, ez uton monok hálás köszönetet.

Rimaszombat, 1905. június hó 1. Percz Béla.

Óriás pók. Hatalmas pókot fogott a mult héten Joós Elek I. oszt. tanuló s az állatot természetrajz tanárának vitte. A főgimnázium természetrajzi muzeumában megállapították, hogy a hatalmas sötétszínű pók, a mely az olaszországi tarantulánál jóval nagyobb, nem egyéb, mint a pár év óta hazánkba vándorló szongáriai eselópók (Trochosa singoriensis). Erről az Ázsia közepéről vándorló pókról a mult évi „Állattani Közleményekben” irtak és akkor jelezték, hogy már a Sajó vidékén mutatkozott. Az idén pedig már itt van a Rima partján. A pók földi lyukakban lakik és aggodalomra adott okot, hogy talán kárt tehetne a mezőn a legelésül marhákban? Erre azonban a kutatók megnyugtatósul azt írják, hogy a háromféle dsungáriai mérges nagy pók közül ez a mi vándorunk legkevésbé ártalmas, sőt hasznos lehet a sáskák pusztítása által. Érdeklődők forduljanak a főgimnázium természetrajz tanárához, a ki a hatalmas állatot szivesen megmutatja.

Diákok kirándulása. F. hó 3-án a szabadkai kis erdőben vidám diákok verték fel a csendet. Az ismerősök és jó barátok ugyanígy a pesti tornaverseny derék vitézeit egyrészt a mult elismerésül, másrészt buzdításul és serkentésül a jövőre, összegyűjtötték egy vidám kirándulásra. Az indulás délután 2 órakor volt Szigeti Benedek Gyula tornatanár vezetésével. A mulatságon részt vettek a szülők, pártfogók és az ifjúság barátai, köztük városunk számos előkelősége. Kedélyes mulatságuk a késő esti órákig tartott, bizonyára kedves emlékeket és benyomásokat hagyva a fiataloknak amugy is fogékony lelkében.

A Koburg hercegi uradalom erdőségeinek bérlete lejárván, Jolsván Podhraczký Endre főerdész elnöke alatt e napokban folyt le az új bérletre vonatkozó árverés, melyen a vereskö—murányi erdőségeket Pickler és Groszmann budapesti-, a nagyrőczeti Hecksch József losonezi-, a pusztamezői és káposztafaluit Singer és Leimdörfer párkányánai s a polonkai Lendler H. budapesti fakereskedő cég kapta meg.

A temető rendezésére újabb adakostak Csider Lászlóné 6 kor., Kriston Kálmán 3 kor., Horváth Zoltán 2 kor., Szabó Lajos temetőn 2 kor., özv. Kriston

Szolyva Hársfalva gyógyfürdő.

Magyar Gleichenberg (Beregnyében.)

Vasuti állomás.

Gyógyeszközök: **Hidegvízgyógyintézet, vasas és égvényes zavanyu viz és fürdők, sós és fenyőelégzési intézet, villany-massage.** Állandó fürdőorvos. Gyógyesztár. **Kitűnő ellátás és lakás. Mérsékelt árak.** Idény májstól—októberig. Az ujonnan épült „Erzsébet szálloda“ már a folyó évi fürdőidényben megnyílik. Prospektussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

4—10

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

*) E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a Szerk

A „Tompa“-szállodában

Gede István vendéglős kitűnő minőségű „**Rizling**“ bornak literjét 32 krajczárjával, a „**Kadarka**“ sillert pedig 28 krajczárjával — utczán át kimérve árusít. — Elfogad bejáró étkezőket havi 30 koronáért.

7—26

Felszámolás.

A polonkai fogyasztási, hitel- és állatbiztosító szövetkezet felszámolás alatt áll; felhívja tehát összes hitelezőt, hogy követeléseiket e hirdetés harmadszori közzétételétől számított **hat hónap alatt** érvényesítsék, mert ez idő letelte után a szövetkezet feloszlik.

Polonka, 1905. május 26.

2—3

Az igazgatóság.

Könyvnyomdász tanulól

egy 13—14 éves — magyarul jól olvasni és helyesen írni tudó ifju — **idb. Rábely Miklós** rimaszombati könyvnyomdájában az iskolai év befejeztével felvétetik.

Kiadó butorozott szobák.

A város központján két eszinosan butorozott szoba **junius 1-től kiadó**; ugyanott jó **polgári kozst** kapható. — Czim megtudható **ifj. Rábely Miklós** könyvkereskedésében.

2—*

Malom eladás.

A roznói püspökség tulajdonát képező, **Sajó-püspöki** községben levő **vízimalom** a hozzá tartozó kender törő, különálló molnár-lakás és vízijoggal egyetemben — jelenlegi állapotában eladó. Ajánlatok a püspökségi javadalom **káptalani gondnokságához Rozsnyóra** intézendők.

Kerestetik megvételre

egy jó karban lévő, keveset használt **matt háló szoba-butor** és egy **üveges könyv-szekrény.** — Bővebb felvilágosítást nyújt e lap kiadóhivatala.

Tanulól.

Egy jó házból való 2—3 polgári vagy középiskolát végzett fiu tanulól **azonnal** fölvetetik a **R. M. S. T. vasmű r.-társaság élelmezési üzletébe Vashegyen.** (U. p. Nagyőrce.)

1—3

Hirdetmény.

134. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1905. évi 693. számú végzése következtében **Nagy József** ügyvéd által képviselt **Lefkovits H. czég** javára **Kossuth József** ellen 3702 korona s jár. erejéig 1905. évi febr. hó 10. én foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 5990 koronára besült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lovak, sertések, malomberendezés, szekerek, kocsik és triör nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróóság 1905. évi V. 53/3 számú végzése folytán 1702 korona tőkekövetelés, ennek 1904. évi november hó 22. napjától járó 5%-os kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 209 korona 75 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Csizben, a helyszínen leendő megtartására **1905. évi június hó 16-ik** napjának délelőtti 10 órája határnapul kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1905. évi május 20.

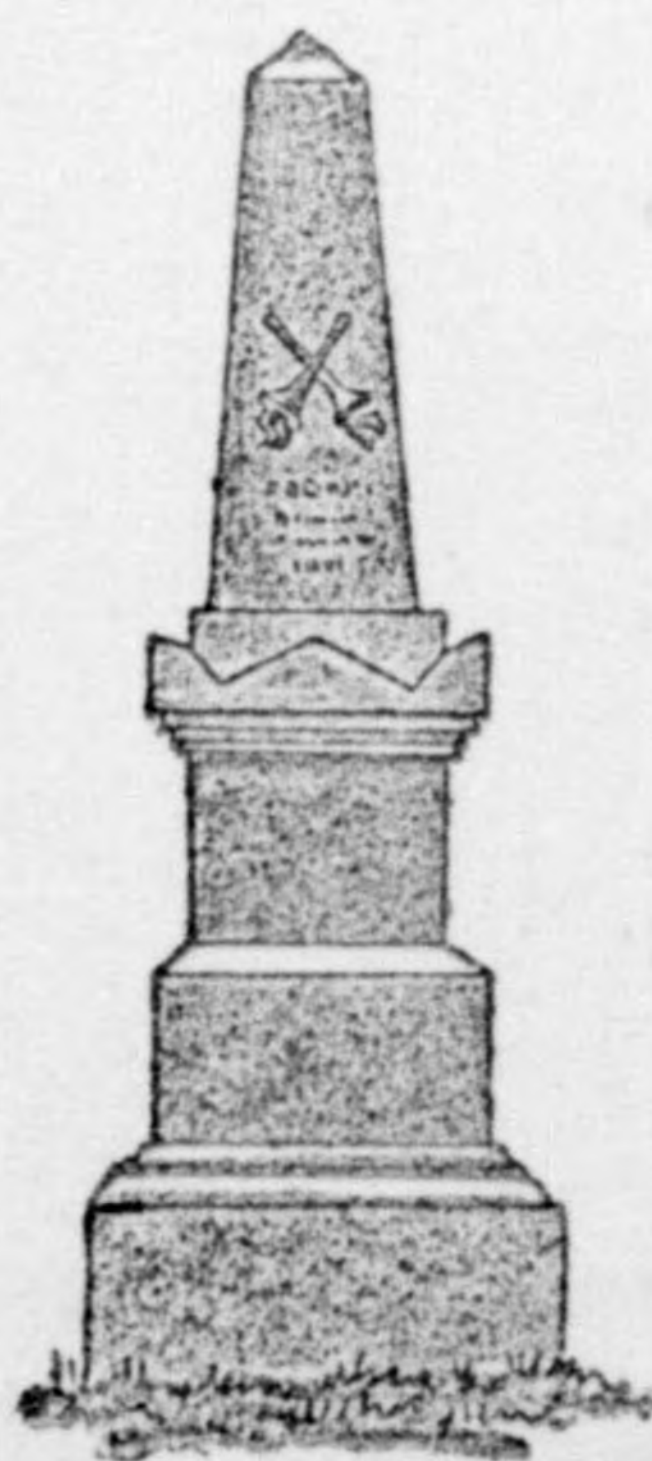
Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Magyarország legnagyobb sírkőraktárainak egyike!

IFJ. HORN LÉNÁRD

szobrász- és okl. kőfaragó-mester

BESZTERCZEBÁNYÁN, (Szent István-tér 157. szám.)

Fróközletek: **Zólyom** és **RIMASZOMBAT** (Tompa Mihály-tér.)Járásbíróóság és temető melletti **özv. Beliczky Viktorné-féle** kerti helyiségben.

Állandóan 250—300 sírkő van raktáron mindenféle kivitelben.

Van szeresém Rimaszombat város és vidéke nagyérdemű közönségének szíves figyelmét a beálló évad következtében felhívni a legjobban felszerelt sírkőraktáromra s fölkérni, hogy szükség esetén megbízásával megtisztelni méltóztassék.

Azon helyzetben vagyok, hogy egy a legkisebb, mint a legnagyobb emlékkő és emléképítési munkálatok, u. m. **sírelmek, obeliszkok, virág-keresztek, sírbolt-fedőlapok, sírbolt-fedelek, vas keresztok, alapzatok és léposók, timár- és billard-lemesek, kávéházi és mosdó-asztalok**, mindenféle nagyságban, rajz szerint, olaszországi fehér Carrara-márványból, sötét Szent-Anna, szürke és fekete porosz márványból, világos és sötét szász és svéd granit és syentből, norvég labradorból, valamint fehér, kemény homokkőből jutányos áron, szolidan való elkészítést és szállítását magamra vállaltatom.

Készíték továbbá fényképek számára porcellán lapokat, melyekbe az elhunyt arcképe beégethető és a sírelmekbe beilleszthető. A fénykép sikerültől kezeskedem.

Végül bátorodom még megjegyezni, hogy ha a kívánságnak megfelelő sírkő raktáramban nem volna található és azt a kiválasztott rajz szerint elkészíteni kellene, az ily sírkövet csak két-három hónap alatt készíthetném el; e célból kérem, méltóztassék becses **megbízását** mielőbb velem közölni.

Sírkövek javítása és újból valódi arannyal való aranyozása jutányos áron felvállaltotnak.

A leveleket **RIMASZOMBATBA** czímezve kérem küldeni.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve és becses megrendeléseit várva, maradok

1—6

kiváló tisztelettel: **Ifj. Horn Lénárd.**

Feltétlenül minden versenyt kizárva. — Legolcsóbb árak és pontos kiszolgálás.

Gánóczi gyógyfürdő.

Szepesmegyében a kassa—oderbergi vasut poprad—felkai állomástól és a gánóczi vasuti megálló helyről 20 percz alatt elérhető

Fürdőidény május 15-től szeptember 15-ig.

A forrás 24° C. **rendkívüli szénsav bőségű, ujonnan fűtéssel berendezett férfi- és női tükör-kádfürdők** maszással és zuhanyokkal.

Ajánlatos **reuma, köszvény, isias, gyomorhurutnál, emésztési bántalmaknál, vérszegénységnél, ideggyengeségnél, sőt izomhűdéseknel, görvélyes bántalmaknál és angol kórnel, utóbbinál fölülmulthatatlan s egyedüli.**

Szobák napi ára 1 korona 10 fillértől felfelé.

Olesó és jó ellátás a la Carté és table d'hôte heti pensio 20 korona.

Prospektust vagy levélbeli megkereséseket díjtalanul küldi a fürdőgondnokság vagy az új fürdőtulajdonos

3—5

WANIEK GYULA, Kassa.